

Om welke scenario's gaat het?

Scenario 1: RES als 'netwerk'

Belangrijkste kenmerken van dit scenario zijn:

1. De RES-organisatie (Stuurgroep en Programmateam) is vooral een platform voor uitwisseling van kennis & ervaringen (w.o. 'best practices'. Het Programmateam werkt handreikingen uit en organiseert seminars over diverse onderwerpen. De keuze voor onderwerpen wordt in overleg met Stuurgroep bepaald. Voorbeelden van onderwerpen zijn financiële participatie, koppelkansen, energiebesparing, grootschalig-zon-op-dak, landschappelijke inpassing van zonnevelden, etc.
2. Het Programmateam verzorgt algemene informatie over de RES (achtergrond RES, Q&A's en procesinformatie) t.b.v. raadsleden/AB-leden, stakeholders en inwoners. Gemeenten communiceren zelf over (voorgenomen) besluiten van raden/AB's in het kader van de RES. Zowel naar raadsleden als naar stakeholders en inwoners.
3. Gemeenten informeren het Programmateam periodiek over de voortgang van de realisatie van de resultaatsverplichting in TWh's (incl. realisatie besparingsopgave, realisatie grootschalig-zon-op-dak, stavaza vergunningverlening vóór 2025 van wind- en zonprojecten en aansluiting op het netwerk vóór 2030).
4. Het Programmateam zorgt periodiek voor een verslag (monitoring) aan de Stuurgroep over de realisatie van de resultaatsverplichting per gemeente.
5. Programmateam bewaakt de regionale afstemming met Enexis/Tennet en de omliggende RES-regio's m.b.t. het gebruik en aanpassing van het netwerk en adviseert de Stuurgroep hier over.
6. Programmateam monitort de potentie voor duurzame energieopwekking in de regio. Zowel ruimtelijk (bijv. potentie binnen radarcontouren) als qua techniek (innovatie, ontwikkelingen).
7. Stuurgroep maakt afspraken over escalatie, in het geval een of meer gemeenten zijn doelstelling niet realiseert.
8. Gezamenlijke standpuntbepaling & communicatie (lobby?) richting NPRES/Rijk.

Belangrijkste voordelen van dit scenario:

- volledig behoud lokale autonomie;
- compacte, relatief goedkope(re) RES-organisatie (optie om meer/langer te doen met de beschikbare middelen).

Belangrijkste nadelen van dit scenario:

- kan leiden tot suboptimale oplossingen m.b.t. het gebruik van de beschikbare ruimte, de mix tussen wind en zon en het gebruik van het beschikbare netwerk (en daarmee tot extra knelpunten op het netwerk en extra maatschappelijke kosten);
- nauwelijks mogelijkheden voor de Stuurgroep om hierop tussentijds bij te sturen;
- leidt tot verschillende informatie aan/benadering van raadsleden, inwoners, stakeholders en initiatiefnemers van wind- en zonprojecten (zowel qua beleid, communicatie als financiële en procesparticipatie).

Scenario 2: RES als 'lichte samenwerking'

Belangrijkste kenmerken van dit scenario zijn:

1. Alle kenmerken die bij scenario 1 zijn genoemd.
2. Het Programmateam adviseert de Stuurgroep vrijblijvend o.b.v. van de opgestelde handreikingen en de door gemeenten aangeleverde wind- en zonprojecten c.q. zoekgebieden wind en zon. Advisering heeft vooral betrekking op het aangeven van mogelijk suboptimale oplossingen, de effecten hiervan op langere termijn en het aandragen van alternatieven/(koppel)kansen.

Opties bij dit scenario:

- De Stuurgroep kan er voor kiezen om voor één of meer onderwerpen een niet-vrijblijvend, regionaal afwegingskader te ontwikkelen. De Stuurgroep kan er bijvoorbeeld voor kiezen om een regionaal kader m.b.t. landschappelijke inpassing of financiële participatie te laten opstellen en deze door de raden/AB's te laten vaststellen.
- De Stuurgroep kan er voor kiezen om al dan niet stakeholders en/of (een regionale afvaardiging van) volksvertegenwoordigers te betrekken bij het opstellen van handreikingen en adviezen.
- Uitwisseling van capaciteit tussen gemeenten.

Belangrijkste voordelen van dit scenario:

- behoud lokale autonomie: de raden/AB's besluiten over lokaal te maken keuzes;
- o.b.v. de adviezen van het Programmteam kan binnen de Stuurgroep een beter/scherper gesprek worden gevoerd over de (suboptimale) consequenties van lokaal gemaakte keuzes; m.a.w. de Stuurgroep wordt in staat gesteld om tussentijds bij te sturen bij ongewenste effecten;

Belangrijkste nadelen van dit scenario:

- kan nog steeds leiden tot suboptimale oplossingen m.b.t. het gebruik van ruimte, mix wind & zon en netwerk en daarmee tot hogere maatschappelijke kosten;
- kan nog steeds leiden tot verschillende informatie aan/benadering van raadsleden, inwoners, stakeholders en initiatiefnemers van wind- en zonprojecten (zowel qua beleid, communicatie als financiële en procesparticipatie);
- adviesrol Programmteam vraagt extra inzet/inhuur/capaciteit, wat leidt tot minder compacte (en dus duurdere) RES-organisatie (NB: daar staat wel tegenover dat gemeenten lokaal minder inzet nodig hebben).

Scenario 3: RES als 'uitgebreide samenwerking'

Belangrijkste kenmerken van dit scenario zijn:

1. Alle kenmerken die bij scenario's 1 en 2 zijn genoemd.
2. Stuurgroep geeft het Programmteam opdracht tot het ontwikkelen van een niet-vrijblijvend regionaal kader op alle thema's die in het concept RES-bod zijn genoemd. Dit regionale kader wordt door de gemeenteraden vastgesteld en geborgd in lokaal beleid.
3. Bij het opstellen van handreikingen en de advisering worden stakeholders en/of (een regionale afvaardiging van) raadsleden betrokken.

Opties bij dit scenario:

- Gemeenten richten een gezamenlijk projectbureau op dat de deelnemers ondersteunt bij het realiseren van hun RES-opgave.
- Gezamenlijk ontwikkelen en inzetten van regionale instrumenten, zoals een regionaal duurzaamheids- of gebiedsfonds.
- Samenwerking formaliseren via een regionale Samenwerkingsovereenkomst (SOK) of een Gemeenschappelijke regeling (GR).

Belangrijkste voordelen van dit scenario:

- suboptimale oplossingen worden vermeden, wat leidt tot lagere maatschappelijke kosten in vergelijking met andere scenario's;
- raadsleden, inwoners, stakeholders en initiatiefnemers van wind- en zonprojecten worden allemaal op dezelfde wijze geïnformeerd, benaderd en betrokken.

Belangrijkste nadelen van dit scenario:

- meer verlies lokale autonomie: mandaat m.b.t. lokaal te maken keuzes gaat (deels) over van de raden/AB's naar Stuurgroep/GR;
- vraagt in vergelijking met andere scenario's om meer inzet/inhuur/capaciteit vanuit de RES-organisatie, wat leidt tot minder compacte (en dus duurdere) RES-organisatie (NB: daar staat wel tegenover dat gemeenten lokaal minder inzet nodig hebben).